

VILNIAUS APYGARDOS ADMINISTRACINIS TEISMAS

S P R E N D I M A S LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2018 m. vasario 1 d.
Vilnius

Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų: Donato Vansevičiaus (pirmininkas ir pranešėjas), Liudmilos Zaborovskos ir Mefodijos Povilaitienės, dalyvaujant pareiškėjo atstovui advokatui Nikolajui Semionovui (Nikolaj Semionov), atsakovės atstovams: Gyčiui Kuncevičiui ir Viktorui Popandopulai,

viešame teismo posėdyje išnaginėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo Dmitrijaus Ikonikovo (Dmitrij Ikonikov) skundą atsakovei Visuomenės informavimo etikos asociacijai dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Teismas

n u s t a t ė:

pareiškėjas Dmitrijus Ikonikovas elektroninių ryšių priemonėmis kreipėsi į teismą su skundu, prašydamas: 1) panaikinti Visuomenės informavimo etikos asociacijos (toliau – ir Asociacija) Visuomenės informavimo etikos komisijos 2017 m. spalio 3 d. sprendimą Nr. EKS-43/17 „Dėl pripažinimo padarius Lietuvos visuomenės informavimo etikos kodekso pažeidimą“ (toliau – Sprendimas); 2) kreiptis į Lietuvos vyriausiąją administracinę teismą (toliau – LVAT), kad jis ištirtų: ar Lietuvos visuomenės informavimo etikos kodekso 23 straipsnio 1 dalyje numatytas apribojimas fiziniam asmeniui, kuris yra žurnalistas, prisiimti jokių kitus įsipareigojimus, išskyrus profesinius įsipareigojimus viešosios informacijos rengėjui ir skleidėjui, neprieštarauja Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 2.6 straipsnio 1 daliai ir konstituciniam teisinės valstybės principui, ar Lietuvos visuomenės informavimo etikos kodekso (toliau – Etikos kodeksas) 23 straipsnio 2 dalies nuostata, kad žurnalistų profesinė veikla nesuderinama su darbu valstybės ir vietos valdžios institucijose, neprieštarauja Darbo kodekso (toliau – DK) 21 straipsnio 2 daliai, Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo 2 straipsnio 6 daliai, ir konstituciniam teisinės valstybės principui, ar Lietuvos visuomenės informavimo etikos kodekso 23 straipsnio 2 dalies nuostata, kad žurnalistų profesinė veikla nesuderinama dalyvavimu politinių partijų veikloje neprieštarauja Politinių partijų įstatymo 3 straipsnio 1 daliai ir konstituciniam teisinės valstybės principui.

Nurodo, kad skundžiamu Sprendimu buvo pripažintas pažeidęs Lietuvos visuomenės informavimo etikos kodekso (toliau – Kodeksas) 23 straipsnį, nustatantį, jog žurnalistai, vykdydami savo profesinę veiklą, neturi teisės prisiimti jokių kitų įsipareigojimų, išskyrus profesinius įsipareigojimus viešosios informacijos rengėjui ir skleidėjui ir, jog žurnalistų profesinė veikla nesuderinama su darbu valstybės ir vietos valdžios institucijose, dalyvavimu politinių partijų

veikloje. Su tokiu Sprendimu jis nesutinka, nes Kodekso 23 straipsnis prieštarauja CK 2.6 straipsnio 1 daliai, DK 21 straipsnio 2 daliai, Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo 2 straipsnio 6 daliai, Politinių partijų įstatymo 3 straipsnio 1 daliai ir konstituciniam teisinės valstybės principui. Kadangi Kodekso 23 straipsnis prieštarauja minėtoms teisės normoms, skundžiamas Sprendimas, kuris priimtas pareiškėjo atžvilgiu, remiantis Kodekso 23 straipsniu, yra neteisėtas ir naikintinas.

Teismo posėdžio metu pareiškėjo atstovas skundą palaikė, prašė jį tenkinti skunde nurodytais argumentais.

Atsakovė Asociacija atsiliepime į skundą su skundu nesutinka, prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Nurodo, kad ginčijamas Sprendimas yra pagrįstas Etikos kodekso 23 straipsnio 2 dalies nuostata, kuri yra teisėta, galiojanti ir taikytina sprendžiant ginčą byloje. Pareiškėjo prašymas kreiptis į LVAT dėl Etikos kodekso 23 straipsnio nuostatų galimo neatitikimo aukštesnės galios teisės aktams ištyrimo yra nepagrįstas, nes pareiškėjo nurodyti prieštaravimai nesusiję su nagrinėjama byla. Etikos kodeksas yra ypatingos teisinės prigimties aktas – profesinės veiklos srityje veikiančių subjektų savireguliacijos išraiškos forma, todėl jis negali būti tapatinamas su norminiu administraciniu aktu ir su tokiam aktui keliamais reikalavimais. Etikos kodekso 23 straipsnio nuostatos priimtos įgyvendinant Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymu suteiktą legislatyvinę diskreciją, detalizuoja viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų profesinei etikai keliamus reikalavimus, pilnai atitinka žurnalistų profesinės veiklos principus ir šią veiklą reglamentuojančių teisės aktų (įskaitant ir tarptautinius dokumentus) nuostatas, todėl nėra pagrindo byloje vertinti jo teisėtumo. Be to, Etikos kodeksas nepatenka į Administracinių bylų teisenos įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 11 punkto ir 21 straipsnio 1 dalies 2 punkto įtvirtintų bendro pobūdžio aktų, kurių atitikties aukštesnės galios teisės aktams tyrimo bylos priskirtos administracinių teismų kompetencijai, sąrašą.

Pabrėžia, kad priimant skundžiamą Sprendimą atsakovė griežtai vadovavosi jos veiklą reglamentuojančių teisės aktų nuostatomis, patikrino ir nustatė, kad faktas, jog pareiškėjas yra Visagino rajono savivaldybės tarybos narys (nevertinant jo, kaip tarybos nario ar kaip žurnalisto veiklos turinio), visa apimtimi atitinka Etikos kodekso 23 straipsnio 2 dalies dispozicijoje įvardintas šios nuostatos taikymo sąlygas ir pritaikė šią nuostatą pareiškėjo atžvilgiu.

Teismo posėdžio metu atsakovės atstovai su skundu nesutiko, prašė jį atmesti atsiliepime nurodytais argumentais. Paaikšino, kad Etikos kodekso 23 straipsnis negali uždrausti pareiškėjui dalyvauti tam tikroje veikloje ar sudaryti sutartis. Tokio pobūdžio ribojimų, kokius nurodo pareiškėjas, Etikos kodeksas nenumato. Jokie apribojimai pareiškėjui kaip fiziniam asmeniui netaikomi.

Teismas

k o n s t a t u o j a:

byloje esančiais rašytiniais įrodymais nustatyta, kad atsakovė iš Visagino rajono savivaldybės interneto svetainėje viešai skelbiamų duomenų nustatė, kad laikraščio „Sugardas“ redaktorius ir publikacijų autorius Dmitrijus Ikonikovas yra Visagino rajono savivaldybės tarybos narys nuo Lenkų rinkimų akcijos ir Rusų aljanso koalicijos „Valdemaro Tomaševskio blokas“. 2017 m. spalio 3 d. vykusio posėdžio metu nuspręsta, kad pareiškėjas, būdamas laikraščio „Sugardas“ redaktoriumi bei žurnalistu ir tuo pačiu metu – Visagino rajono savivaldybės tarybos nariu, pažeidė Etikos kodekso 23 straipsnį, kuris numato, kad žurnalistai, vykdydami savo profesinę veiklą, neturi teisės prisiimti jokių kitų įsipareigojimų, išskyrus profesinius įsipareigojimus viešosios informacijos rengėjui ir skleidėjui ir, jog žurnalisto profesinė veikla nesuderinama su darbu valstybės ir vietos valdžios institucijose, dalyvavimu politinių partijų veikloje.

Asociacijos Visuomenės informavimo etikos komisija priėmė skundžiamą Sprendimą, kuriuo pripažino, kad pareiškėjas, būdamas laikraščio „Sugardas“ redaktoriumi bei žurnalistu ir tuo pačiu metu – Visagino rajono savivaldybės tarybos nariu, pažeidė Etikos kodekso 23 straipsnio nuostatas.

Nagrinėjamoje byloje keliamas ginčas dėl skundžiamo Sprendimo teisėtumo ir pagrįstumo.

Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 113 straipsnio 2 dalies 5 punkte numatyta, kad administracinis teismas atmeta prašymą pradėti tyrimą dėl norminio administracinio akto teisėtumo, jeigu teismui nekyla abejonų dėl norminio administracinio akto teisėtumo.

Pareiškėjas skunde nekelia abejonės dėl ginčijamo Sprendimo faktinio pagrindo. Iš esmės pareiškėjas, keldamas ginčą, nurodo vienintelį argumentą, t. y. jo atžvilgiu pritaikyto Etikos kodekso 23 straipsnio nuostatų neatitiktis aukštesnės galios teisės aktams.

Visuomenės informavimo įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad viešosios informacijos rengėjai, skleidėjai, žurnalistai ir leidėjai savo veikloje vadovaujasi Konstitucija ir įstatymais, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, humanizmo, lygybės, pakantos, pagarbos žmogui principais, gerbia žodžio, kūrybos, religijos ir sąžinės laisvę, nuomonių įvairovę, laikosi profesinės etikos normų, Kodekso nuostatų, padeda plėtoti demokratiją, visuomenės atvirumą, skatina visuomenės pilietiškumą ir valstybės pažangą, stiprina valstybės nepriklausomybę, ugdo valstybinę kalbą, tautinę kultūrą ir dorovę. Konkrečios profesinės etikos normos, kurių privalo laikytis viešosios informacijos rengėjai, skleidėjai, žurnalistai, Publikacijos paskelbimo metu buvo nustatytos Etikos kodekse, patvirtintame Visuotiniame žurnalistų ir leidėjų susirinkime 2005 m. balandžio 15 d. Etikos kodekso 23 straipsnyje nurodyta, kad žurnalistai, vykdydami savo profesinę veiklą, neturi teisės prisiimti jokių kitų įsipareigojimų, išskyrus profesinius įsipareigojimus viešosios informacijos rengėjui ir skleidėjui. Žurnalistų profesinė veikla nesuderinama su darbu valstybės ir vietos valdžios institucijose, dalyvavimu politinių partijų veikloje. Dalyvavdami visuomeninėje veikloje žurnalistai, kurdami kūrinį, turi vengti interesų konflikto arba informuoti auditoriją apie sąsajas su tokia veikla.

Pareiškėjas nurodo, kad priimtas Sprendimas yra neteisėtas ir nepagrįstas dėl to, kad Etikos kodekso 23 straipsnis prieštarauja įstatymų nuostatomis – CK 2.6 straipsnio 1 daliai, DK 21 straipsnio 2 daliai, Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo 2 straipsnio 6 daliai, Politinių partijų įstatymo 3 straipsnio 1 daliai ir konstituciniam teisinės valstybės principui.

Teismas nagrinėjamo atveju nemato pagrindo abejoti Etikos kodekso 23 straipsnyje įtvirtintu reguliavimu, kuris numato, kad žurnalistai, vykdydami savo profesinę veiklą, neturi teisės prisiimti jokių kitų įsipareigojimų, išskyrus profesinius įsipareigojimus viešosios informacijos rengėjui ir skleidėjui; žurnalistų profesinė veikla nesuderinama su darbu valstybės ir vietos valdžios institucijose, dalyvavimu politinių partijų veikloje, teisėtumu.

Pažymėtina, kad proceso dalyvio prašymas kreiptis į LVAT yra tik vada įvertinti, ar yra pagrindas kreiptis į LVAT ištirti taikytino teisės akto atitikimą įstatymui ar Vyriausybės nutarimui. Pateikto prašymo argumentai nesaisto teismo ir jis savarankiškai vertina jo pagrįstumą. Klausimas dėl teismo kreipimosi į LVAT (ar Konstitucinį Teismą) yra bylą nagrinėjančio teismo diskrecija ir pagrindu teismui kreiptis į LVAT su atitinkamu paklausimu gali būti tik paties bylą nagrinėjančio teismo pagrįstas manymas (pagrįstos abejonės) dėl taikytino teisės akto atitikimo įstatymams. Priimant ginčijamą sprendimą, Komisija neatliko ir neturėjo atlikti jokių pareiškėjo žurnalistinės veiklos arba veiklos, įgyvendinant savivaldybės tarybos nario statusą, vertinamųjų veiksmų, dėl kurių pagrįstumo galėtų kilti ginčas. Teismo vertinimu, Komisija vadovavosi jos veiklą reglamentuojančių teisės aktų nuostatomis, patikrino ir nustatė, kad egzistuoja aplinkybė, jog pareiškėjas yra Visagino rajono savivaldybės tarybos narys, atitinka Etikos kodekso 23 straipsnio 2 dalies dispozicijoje įvardintas šios nuostatos taikymo sąlygas.

Teismas nesutinka su pareiškėjo argumentais, kad Etikos kodekso 23 straipsnis apriboja jo kaip žurnalistų teisę turėti tiek civilinį veiksnumą, tiek civilinį teisnumą, nes jie yra visiškai nesusiję su nagrinėjamo ginču ir neturi jokios reikšmės teisingam ginčo išsprendimui. Pažymėtina tai, kad

atsižvelgiant į tai, kad viešosios informacijos rengėjai, skleidėjai, žurnalistai ir leidėjai pagal Visuomenės informavimo įstatymo 3 straipsnį privalo laikytis Etikos kodekso bei į šio įstatymo 43 straipsnyje nustatytą teisinį reguliavimą, pagal kurį etikos normas, kurių privalo laikytis viešosios informacijos rengėjai, skleidėjai, žurnalistai, nustato Visuomenės informavimo įstatymas, Kodeksas, Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos rezoliucija „Dėl žurnalistinės etikos“, darytina išvada, kad Etikos kodekse gali būti nustatyti reikalavimai viešosios informacijos rengėjams, skleidėjams, žurnalistams reglamentuojant ir tokius visuomeninius santykius, kurių įstatymas nereguliuoja (LVAT administracinė byla Nr. eA-1123-1062/2017). Tuo pačiu kaip nepagrįstus teismas vertina ir pareiškėjo argumentus apie tai, kad Etikos kodekso 23 straipsnis reguliuoja įstatymais nenumatytus draudimus ir dėl to neatitinka konstitucinio teisinės valstybės principo. Teismo vertinimu, Etikos kodekso 23 straipsnio 2 dalies nuostatos visiškai atitinka Visuomenės informavimo įstatymo ir kitų viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų veiklą reglamentuojančių teisės aktų nuostatoms.

Teismui, atsižvelgus į nurodytas teisės normas bei aptartą šioje byloje nagrinėjamam ginčui spręsti taikytinų teisės normų aiškinimo ir taikymo analizę, pagrįstų abejonų dėl prašomos ištirti Etikos kodekso 23 straipsnio nuostatos nekyla, todėl jokie pagrindai atitinkamai kreiptis dėl to į LVAT nėra ir toks pareiškėjo prašymas atmestinas.

Įvertinus tai, kad skundžiamas Sprendimas pagrįstas įrodytais faktais, yra tinkamai motyvuotas ir priimtas teisingai pritaikius Etikos kodekso 23 straipsnio nuostatas, be to, atsižvelgus į tai, kad pareiškėjas faktinio Sprendimo pagrindo neginčija, daroma išvada, kad jis teisėtas ir pagrįstas, jo panaikinti pagrindo nėra.

Teismas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 84–87 straipsniais, 88 straipsnio 1 punktu, 132 straipsnio 1 dalimi, 133 straipsniu,

n u s p r e n d ž i a :

pareiškėjo Dmitrijaus Ikonikovo (Dmitrij Ikonikov) skundą atmesti.

Sprendimas per vieną mėnesį nuo paskelbimo dienos gali būti skundžiamas apeliaciniu skundu Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui, skundą paduodant šiam teismui arba per Vilniaus apygardos administracinį teismą.

Teisėjai

Mefodija Povilaitienė

Donatas Vansevičius

Liudmila Zaborovska